

LAUSUNTO

24.11.2013

SISÄASIAINMINISTERIÖ
Poliisiosasto

PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

VIITE: lausuntopyyntö id0164926 (18.10.2013) diaarinro SM056:00/2012

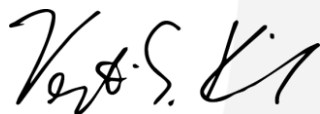
ASIA: Hallituksen esitys rahankeräyslain muuttamiseksi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 193 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 64 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Liitteenä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n lausunto

Lisätietoja: lakimies Anneli Pahta. anneli.pahta@soste.fi puh. 040 742 9511

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Society for Social and Health

www.soste.fi

SOSTE kiittää saamastaan lausuntopyyynnöstä ja lausuu asiassa seuraavaa.

1. Luvansaajayhteisön tarkoituksen yleishyödyllisyys

Pidämme hyvänä sitä, että esityksessä ehdotetaan luovuttavan vaatimuksesta, jonka mukaan luvansaajan tarkoituksen tulee olla yksinomaan yleishyödyllinen. Ei ole perusteltua määrätä, että rahankeräysluvan voi saada ainoastaan sellainen yleishyödyllinen yhteisö, jolla ei ole mitään muuta toimintaa kuin yleishyödyllistä toimintaa. Tämä vaatimus ei käsityksemme mukaan vastaa hyvin nykyistä lupakäytäntöä eikä missään tapauksessa luvanhakijoiden käytännön toimintaan vaikuttavia olosuhteita ja toimintaympäristöä. Kilpailu- ja verolainsäädännön tulkinnat johtavat entistä useammin siihen, että yleishyödyllisen yhteisön katsotaan harjoittavan myös muuta kuin yleishyödyllistä toimintaa.

Emme puolla sitä, että kirjoille ja yliopistoille annetaan oikeus toimeenpanna rahakeräyksiä. Yliopistojen toiminnan rahoitus tulee pääsääntöisesti valtiolta ja kirkoilla on oikeus verojen keräämiseen toimintansa rahoittamiseksi. Ei ole täysin ongelmattonta, että sama taho, jolla on oikeus verojen keräämiseen voi samanaikaisesti kerätä rahaa yleisöön vetoamalla – keräyksiä tuotolla tosiasiallisesti rahoitettaisiin toimintaa, joka muutoin tulisi veroilla maksettavaksi.

Katsomme, että ehdotettu muutos on yhdenmukainen rahankeräystoimintaa harjoittavien yhteisöjen toimintaympäristössä tapahtuneiden muutosten kanssa ja vastaa hyvin lain tarkoitukselle asetettuja tavoitteita – olennaista on se mihin luvanhakija käyttää lahjoituksena saadut varat eikä se harjoittaako luvanhakija ainoastaan yleishyödyllistä toimintaa.

2. Keräysvarojen käyttötarkoituksesta

Esityksessä ehdotetaan, että rahankeräys saadaan toimeenpanna varojen hankkimiseksi yksinomaan yleishyödylliseen toimintaan. Perusteluissa esitetään, että muutoksella on tarkoitus varmistaa, että yleishyödyllisiin tarkoituksiin kerättäviä varoja ei ohjaudu kilpailua väärin tavalla elinkeinotoimintaan. Tältä osin perustelut ovat mielestämme hyvät.

Sen sijaan perusteluissa esitetty vaatimus, jonka mukaan välittömästi keräysvarojen varsinaista käyttötarkoitusta palvelevat hallintokulut tulisi kattaa ensisijaisesti jäsenmaksuilla ja muilla tavoilla saaduilla varoilla ei ole täysin onnistunut.

Sääntelyssä tulisi lähteä siitä, että kohtuulliset/tavanomaiset varainhankinnasta aiheutuneet kulut voidaan aina kattaa varainhankinnan tuotoista. Tavanomaiset

kulut ovat erottamaton osa varainhankintaa ja siis sellaisenaan kuuluvat osaksi yleishyödyllistä toimintaa. On yleisesti tunnistettu tosiasia, että varainhankintaa tai muutakaan tuloa kerryttävää toimintaa ei voi harjoittaa ilman, että toiminnasta syntyy kuluja. Jos kulut muodostuvat tavanomaista suuremmaksi, kulut tulisi kattaa muista kuin keräysvaroista, jotta rahankeräyksen toimeenpanoa voidaan pitää yleisen edun kannalta tarkoituksenmukaisena.

On tärkeää, että rahankeräyslain tulkinnalla ei aseteta keräysorganisaatioita eriarvoiseen asemaan. Kirkon edustajat ovat itse todenneet, että heidän keräystoimintansa kulut voidaan kattaa verovaroista ja näin ollen keräystuotot voidaan kohdistaa kokonaisuudessaan avustettavaan kohteeseen. Verovaroin, liiketoiminnasta saaduilla tuotoilla tai muulla tavoin rahoitettua keräystoimintaa tulee kohdella lupakäytännössä yhdenmukaisesti kun arvioidaan keräyksen järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta. Yhdenmukaista kohtelua edistäisi se, että tavanomaiset hallintokulut ovat aina vähennyskelpoisia keräystuotoista.

3. Rahankeräyslupan toimeenpano-aika

Pidämme hyvänä ehdotusta siitä, että rahankeräyslupa voitaisiin jatkossa antaa viiden vuoden määräajaksi. Toivomme, että viiden vuoden toimeenpano-aika muodostuu pääsäännöksi vakiintuneille asiansa hyvin hoitaville yhteisöille. Toimeenpanoajan pidentämisellä voidaan keventää keräyslupan hakemisesta luvanhakijalle aiheutuvaa hallinnollista työtä, edistää keräystoimintaa ja helpottaa lupaviranomaisen rajallisilla resursseilla tekemää työtä.

Olisi toivottavaa, että pääpaino luvan pituutta arvioitaessa laitetaan luvanhakijan hakemuksessaan esittämiin perusteluihin, eli noudatetaan lähtökohtaisesti lupa-ajan osalta luvanhakijan parhaaksi katsomaa toimeenpano-aikaa. Jos on ilmeistä, että lupahakemuksessa määritelty toimeenpano-aika on tarpeettoman pitkä lupahakemuksessa kuvatun keräystoiminnan suorittamiseksi, lupaviranomainen voi antaa keräyslupan lyhyemmäksi ajaksi kuin mitä hakemuksessa on pyydetty.

4. Muita huomioita

Luvan saajan toiminnan kannalta olisi parempi, jos keräystoimintaa koskeva tilitysvelvollisuus olisi kytketty luvan saajan tilikauteen. Toisin sanoen tilitys olisi toimitettava kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tällä menettelyllä voisi olla jossain määrin myönteistä vaikutusta myös lupaviranomaisen työhön, kun murretun tilikauden luvan saajien tilitykset tulisivat käsiteltäväksi eri aikaan kuin niiden yhteisöjen, joilla tilikausi on kalenterivuosi.

On tärkeää, että keräystoimintaa harjoittavat tahot ja viranomaiset voivat omalla toiminnallaan edistää avointa ja toimivaa keräys- ja lahjoituskulttuuria Suomessa. Lahjoittajien kannalta olisi tärkeää, että he voivat itse arvioida lahjoitusvaroin tuetun toiminnan merkityksellisyyden ja tehokkuuden. Keräystoiminnan tunnusluvuista ja tuloksista tulisi löytyä helposti tietoa lahjoittajien käyttöön. Osa lahjoittajista myös toivoo, että he voisivat itse tarkistaa julkisesta rekisteristä keräystoimintaa harjoittavien tahojen keräysluvut. Lahjoittajien harjoittamalla julkisella kontrollilla olisi varmasti myönteisiä vaikutuksia myös viranomaisten työkuormaan ja ennen kaikkea avoimen ja läpinäkyvän lahjoituskulttuurin edistämiseen Suomessa.